

Verslag

Aanwezig : Dorpsraad Alem (DR Alem): Gerard van Mook; Jeroen van Heel
Stichting B.O.O.M.: Herry Koers
Erfgoed Vereniging Alem (EVA): Jan van Kessel
Voetbalvereniging VV Alem: Gerard van Mook
ZLTO: Jeannet van Linden
Natuurwacht Bommelerwaard (NWB): Ton van Balken
Dorpsraad Rossum: Jeroen Kapteijn
Dorpsraad Heerewaarden: Theo de Klein; Henrie van de Kaaij
Bezoekerscentrum Grote Rivieren (BGR): Joop de Bijl
Jachthaven de Maas: Ricardo Bosma
Gemeente Maasdriel: Gaston Graaf
SRO: Lars Schothuis
Dekker: Paul Hospers; Teun van der Werf
Extern voorzitter: Reggy Schutte

Agendalid: Regionaal Bureau voor Toerisme (RBT) Rivierenland

Afwezig: De Capreton
Bommelerwaard
Steenfabriek Rossum/Rodruza
Hengelsportvereniging de Alver
TRIP
Stichting Dorp en Landschap Bommelerwaard (SDLB)

Datum : 02 november 2022, 19:30-21:00

Locatie : Bezoekerscentrum Grote Rivieren, Heerewaarden

Betreft : **Klankbordgroep onderzoek gebiedsontwikkeling Alem en Sint Andries**
- sessie 10 – verslag

Samenvatting en Acties

Deze 10^e bijeenkomst is de laatste in deze fase van het project. Hierna zullen de projectpartners, waaronder de gemeenteraad, een besluit nemen over de voortgang. Daarvoor moeten eerst de toekenning van PAGW-middelen en de noodzaak voor waterstandsdeling helder zijn.

De dorpsraad heeft hun enquête gehouden in het dorp toegelicht. De leden hadden enkele opmerkingen op het concept MIRT rapport die verwerkt gaan worden.

Actielijst

	Wat?	Wie?
1	Delen <ul style="list-style-type: none">- Presentatie 10^e bijeenkomst- Verslag 10^e bijeenkomst	Gemeente/Dekker
2	Op website plaatsen <ul style="list-style-type: none">- Verslag 9^e bijeenkomst	Dekker
3	Aanpassen van visualisaties. Deze delen en verwerken in vooronderzoek milieueffecten	Gemeente/Dekker
3	Informeren bij stuurgroep over deelbaarheid van verslag. Eventueel daarna verslag delen.	Gemeente/Dekker
4	Beloofde aanpassingen maken in MIRT Onderzoek <ul style="list-style-type: none">- Enquête Dorpsraad benoemen- Verduidelijking momenten besluitvorming gemeenteraad- Gebiedsanalyse Rossum / Heerewaarden toevoegen- Archeologische waarden bestemmingsplan benoemen- Grondwerk met diesel-aangedreven machines benoemen- Argumentatie waarom bij Fort St. Andries voorlopig geen ontwikkeling is voorzien	Gemeente/Dekker
5	In de wacht: Plannen bezoek aan zandwinstallatie	Dekker

1. Introductie

Er zijn afmeldingen van Willy van Lent (Stichting B.O.O.M.), Jo Penders (De Capreton), Theo de Rouw (Bommelerwaard), Dolf Haank en Kees Frowein (Stichting Dorp en Landschap Bommelerwaard) en Luc van Heumen (ZLTO).

Ton van Balken vervangt Harry Kolman (NWB) en Jeroen Kapteijn vervangt Antoon vd Heuvel (DR Rossum).

De presentatie wordt gedeeld.

2. Vaststellen verslag 9^e bijeenkomst klankbordgroep

Het verslag van de 9^e bijeenkomst is gedeeld met alle leden.

2a Terugkoppeling acties

Punt 3 uit het 9^e verslag is nog niet uitgevoerd. Jeroen van Heel heeft foto's mee (Bijlage 1). Deze worden aangepast in het betreffende rapport (vooronderzoek milieueffecten).

2b Reacties op verslag

Geen reacties. Verslag wordt vastgesteld.

3. Enquête dorpsraad

DR Alem: Een enquête in het dorp uitgevoerd (Bijlage 2 bij dit verslag). Deze enquête is meegestuurd. 75% van de volwassen inwoners (83% van de huishoudens) heeft gereageerd. Gemeente wilde niet meewerken. Als dorpsraad hebben we getracht om het zo zuiver mogelijk te doen. De resultaten spreken voor zich, bijna iedereen is tegen een gebiedsontwikkeling met zandwinning. Ik vind het vreemd dat deze enquête niet in de verslaggeving staat, vermoedelijk omdat de uitkomsten jullie niet welgevallig zijn.

Dekker: Ik vind ingewikkeld bij deze enquête dat je buurman eerst zegt dat er gevaar, schade en overlast komt (terwijl onderzoeken dit nadrukkelijk uitsluiten) en daarna vraagt om je mening – dan laat de uitslag zich raden.

DR Alem: Ik vind het bijna denigrerend hoe er over de Alemse inwoners en de inhoud van de enquête gesproken wordt. De mensen in het dorp zijn prima in staat een eigen mening te vormen en hebben daar geen buurman voor nodig.

Gemeente: Een enquête is pas zinvol wanneer er voldoende informatie is en deze ook gedeeld is. Daarnaast zie ik redenen staan bij de enquête, zoals angst voor schade, die niet stroken met de wel beschikbare informatie. Het is prima dat er vragen zijn gesteld, maar daarbij moet worden vermeld op basis van welke informatie.

DR Alem: We hebben herhaaldelijk gevraagd om informatievoorziening richting het dorp, wat er bijna niet is geweest. Er staan echter tientallen documenten op de website van Dekker. De Alemse inwoners zijn zeer wel in staat deze te lezen en te interpreteren. Het argument dat er te weinig informatie voorhanden is voor een enquête gaat niet op. Maar begrijp ik dat als er dus volgens Dekker en de gemeente voldoende informatie is, er een nieuwe enquête komt.

Gemeente: Als alle informatie op tafel is zullen we het draagvlak bij alle betrokkenen, dus ook het dorp Alem, moeten bekijken. Of dat in de vorm van een enquête is, moeten we nog bepalen.

Voorzitter: Volgens mij komen we er nu niet uit. De gemeente en Dekker vinden de enquête te voorbarig, terwijl de DR Alem vindt dat het waardevolle informatie bevat.

Gemeente: We kunnen ernaar verwijzen in de MIRT-rapportage en in de verslaglegging en gaan dat doen, maar wel door het te duiden.

NWB: Het plan kent ook een hoop goede dingen, dat blijkt ook uit enquête. Maar ontzanding, daar zit de pijn. Ik snap dat het nodig is voor financiering, maar nu is alles of niks. Er zit daar ook een hoop tussen. Blijf je volharden of ga je wat veranderen?

Jachthaven de Maas: Zoals ik het altijd heb begrepen was er nu onderzoek naar het maximale, we weten nog niet hoe het precies wordt ingevuld.

4. Stuurgroep

Gemeente: In de stuurgroep zijn het concept MIRT onderzoek en de brief van enkele klankbordgroepleden aan de fractievoorzitters van gemeenteraad Maasdriel besproken. Enkele conclusies staan in de presentatie.

DR Alem: Is daarvan verslaglegging, en is dat te delen?

Dekker/Gemeente: Ja, er is verslaglegging. Wat ons betreft kan dat ook gedeeld worden, maar we zullen dat eerst nagaan bij partners in stuurgroep.

NWB: Wat bedoel je met het plan 'kan zonder waterstandsmaatregelen (8cm waterstandsdeling)'

Gemeente: De maatregelen ten behoeve van waterstandsdeling kunnen een integraal onderdeel zijn, maar als blijkt dat ze niet op dit moment nodig zijn kunnen ze ook losgelaten worden. Daarbij blijven ze in de toekomst mogelijk als er noodzaak voor ontstaat. De noodzaak wordt nu onderzocht door waterschap Aa en Maas.

NWB: Maar dat voorziet toch in dekking?

Gemeente: Die dekking is voor de maatregelen zelf, als de maatregelen vervallen vervalt ook dat deel van de kosten.

ZLTO: Via KRW wordt er al landbouwgrond afgepakt. Dat speelt hier niet direct, maar ik wilde het gezegd hebben. Agrariërs moeten grondgebonden blijven, maar er wordt zoveel afgepakt. Straks ook hier.

5. MIRT Onderzoek

Hoofdstuk 1.

DR Alem/EVA: Op pagina 7 staat dat alle partners erover besluiten. Waar is de gemeenteraad? Pas bij wijziging bestemmingsplan?

Gemeente: Gemeenteraad neemt medio 2023 een principe-besluit over dit MIRT onderzoek. Dat is een besluit om het proces voort te zetten. Daarna komen er nog enkele momenten waarop een besluit moet worden genomen door de gemeenteraad (zie verder uitleg bij agendapunt 6).

DR Alem: Dit staat niet helder in rapport, zorg dat dat zo wordt.

Gemeente: Dat gaan we doen.

Hoofdstuk 2.

B.O.O.M.: Het heet gebiedsontwikkeling Alem – St. Andries, maar Rossum, Heerewaarden en St. Andries komen in de gebiedsanalyse verder niet voor. Verder worden bij het bestemmingsplan de archeologische waarden niet genoemd.

Gemeente: We gaan beide toevoegen.

Hoofdstuk 4.

BGR: Waarom gaat er nu bij St. Andries niets gebeuren? (pagina 16)

Dekker: In natuuraanvraag bij PAGW is een onderzoek naar Waal-Maasverbinding opgenomen. Dat gaat over het gebied rond het fort. Mochten er straks PAGW-middelen zijn, dan wordt het verder opgepakt. Waarschijnlijk met de provincie in een sturende rol. Dit wordt in het rapport opgenomen.

DR Alem: Op pagina 18 staat een ontwikkeling dorpsfront Alem met woningen. Dat is goed, want we wachten al lang op extra woningen. Het valt ook op, omdat het al zo lang duurt hier in Alem. Als ze in de plannen staan hoop ik dat ze ook echt komen.

NWB: Bij de Piekenwaard staat wat over ooibosontwikkeling, is dat een idee van Staatsbosbeheer (SBB) of Arcadis of iemand anders? Wij zijn geen voorstander en laten het liever zoals het is.

Dekker: Het komt ook naar voren uit het onderzoek van Arcadis, en het is besproken met SBB en provincie. SBB is ook betrokken bij de PAGW aanvraag. Het is ook een sterke PAGW

wens –zij hechten veel belang aan (hardhout)ooibosontwikkeling, maar dat is op weinig plekken mogelijk. Hier past het goed.

NWB: Kunnen er nog kritische geluiden worden ingebracht in een later stadium bij de deuluitwerkingen?

Dekker: Zeker.

NWB: Het zou zeer jammer zijn als de waterstandsmaatregelen vervallen. Dan gaat er een belangrijk aspect verloren. Die nevengeul is bijvoorbeeld ook een belangrijk onderdeel als het gaat om natuur.

Dekker: Wat betreft de nevengeul, deze heeft geen waterveiligheidsfunctie en is ondergebracht bij natuur. Dus als de waterstandsmaatregelen vervallen blijft de geul behouden.

NWB: Waarom zijn er in het plan zonnepanelen opgenomen en bijvoorbeeld geen windmolens?

Jachthaven De Maas: Die windmolen zou ik persoonlijk omzagen.

Dekker: Daarom, voor windmolens lijkt geen draagvlak te zijn. Drijvende zonnepanelen zijn goede voorbeelden van wat wel kan, maar in een later stadium moet hier verdere aandacht naar uitgaan.

ZLTO: Kan getijdengeul niet onderdeel worden van KRW?

Dekker: Dat is besproken, maar er is aangegeven dat dat niet kan.

Hoofdstuk 5

B.O.O.M.: Ik heb moeite met de zin: 'Om overlast van werkzaamheden ... en gefaseerd werken' op pagina 21. Er staat dat zandwinning gaat met elektrische installaties. Maar kleiafgraving gaat met diesel, zoals wel goed staat aangegeven in het vooronderzoek milieueffecten. Er moet dus een zin bij over werk op land met diesel.

Dekker: Dat voegen we toe. Wij zijn overigens blij en trots dat nu onze installaties al elektrisch zijn. Een aantal jaar geleden waren er amper grondwerkmachines die anders dan op diesel werken, dat is snel aan het veranderen. We hopen dat dat we bij de realisatie ook het grondwerk elektrisch of met waterstof kunnen doen, maar dat is nog onzeker en we gaan dit nog niet opnemen in de plannen.

ZLTO: Dus de installaties werken met een dieselaggregaat?

Dekker: Nee, ze werken nu met een grote kabel die op land wordt aangesloten op een trafostation.

DR Alem: Is er met geluid ook rekening gehouden met diesel voor het grondwerk? Het kan dan aan de norm voldoen, maar het betekent niet dat er geen overlast is.

Dekker: Ja er is rekening gehouden met diesel voor geluid. En dat klopt.

EVA: Ga je met een publiek-private ontwikkeling niet vastlopen op aanbestedingsregels?

Dekker: We verwachten van niet, want wij zijn niet voornemens alles uit te voeren en werken niet in opdracht van de overheid, maar dat moet inderdaad scherp in beeld worden gebracht.

Hoofdstuk 6:

B.O.O.M.: Er is geen post voor schade en nadeelcompensatie opgenomen. Het lijkt me dat dat erin moet. Ik weet dat er straks geen schade komt, maar er zal voor de 'bed&breakfasts

en agrariërs waarschijnlijk wel nadeelcompensatie moeten komen. En een post voor archeologische begeleiding lijkt mij logisch.

Dekker: Er zijn grote posten voor onderzoeken (bijv. archeologie) en voor grond/pacht (agrariërs) opgenomen. Bovendien zitten planschade en nadeelcompensatie erin als percentage, maar omdat de plannen nu nog niet heel gedetailleerd zijn, zijn deze posten ook nog niet heel gedetailleerd uitgewerkt.

B.O.O.M.: Ik ben verbluft van het bedrag: van 10 miljoen naar 75 miljoen. Het voelt alsof er eerst voor 10 miljoen een voet tussen de deur is gekregen.

Dekker: Ik vind niet zoveel van dit bedrag, want wat is gevolgd is een methodiek die standaard wordt toegepast door overheden. Over het bedrag was dan ook geen verbazing in de stuurgroep. Zij kijken of het compleet en onderbouwd is op de manier die zij gewend zijn.

Gemeente: Bovendien zijn gedurende het planproces extra elementen aan het plan toegevoegd.

NWB: Er wordt nu uitgegaan van bepaalde natuurbudgetten. Wat gebeurt er als blijkt dat de provincie en het rijk dat er toch niet voor over hebben? Het is toch een integraal plan, het moet niet zijn dat alleen ontzanding overblijft. Dan toch heroverweging?

Dekker: Aanvraag is door de provincie gedaan, in december volgt een besluit. En dat moeten we afwachten. Als dan blijkt dat die financiering vervalst zullen we opnieuw moeten kijken.

DR Alem: Is die aanvraag gelinkt aan Alem?

Dekker: Bij de aanvraag zijn onderdelen uit dit plan meegenomen, maar de aanvraag is breder en voor meer gebieden. De afweging ligt nu bij de minister.

Hoofdstuk 7.

EVA: Het kan dus ook nog een regionale ontwikkeling worden?

Dekker: Ja, als de waterstandsmaatregelen wegvallen.

BKR: Hoe zit het met samenwerking met Waterschap Rivierenland? Bijvoorbeeld als het gaat over de dijken?

DR Alem: Wij hebben brief gestuurd naar WS Rivierenland over dijkkring Alem. Zij zeggen dat er tot 2030 niks aan de hand is.

Dekker: Er is nu mogelijk een kans om verbeteringen aan dijkkring Alem efficiënt mee te nemen zodat het in de toekomst niet meer hoeft. Dat nu bekijken we samen met Waterschap Rivierenland. De overige dijken aan de Gelderse zijde van de Maas liggen pas veel verder in de planning.

Bijlagen:

DR Alem: Schaderisico. Wij hebben gevraagd of voor alle huizen een nul-meting kan worden gedaan. Zo iets staat er nu niet.

Dekker: Dit heeft uitwerking nodig, duidelijk dat dit een belangrijke zorg is. We staan er zeker voor open om meer te doen dan wat wettelijk wordt voorgeschreven. Of dat voor alle huizen een nul-meting betekent kunnen we nu nog niet zeggen.

DR Alem: Beperking schade-verantwoordelijkheid tot 2 jaar na afronding is uit het stuk gehaald, hoe lang is het nu?

Dekker: Zonder eindtermijn, zolang er een relatie is tussen oorzaak en gevolg.

6. Proces en Vervolg

Gaston Graaf licht toe waar we in het proces staan en wat op korte termijn de stappen zijn (verbeeld in de presentatie). De gemeenteraad zal meerdere keren een besluit nemen voordat er tot realisatie kan worden overgegaan. De eerste keer zal een principe-besluit in 2023 zijn over een verdere uitwerking (in een zogenaamde MIRT verkenning of regionale aanpak). Bij een positief besluit volgen er verdere uitwerkingsstappen richting realisatie, waarbij steeds ook de gemeenteraad weer aan zet is.

DR Alem/EVA: Bij de vervolgstappen, bijvoorbeeld als er een voorkeursalternatief wordt uitgewerkt, heeft de klankbordgroep daar een rol in?

Dekker: Nu is het de afronding van deze fase. Hierna worden besluiten genomen waar ze genomen moeten worden (o.a. gemeenteraad). Als het door gaat zal er altijd een vorm van betrokkenheid en participatie zijn. Wij zijn gewend te werken met een klankbordgroep in hele voorbereiding en uitvoering. Hoe het er straks precies uit gaat zien moeten we nog bekijken.

Jachthaven de Maas: Als het project tot een halt komt, verdwijnen de plannen dan in de prullenbak of de koelkast?

Dekker: Waarschijnlijk de koelkast vanwege de blijvende kansen in het gebied.

7. Rondvraag en Afsluiting

Geen inbreng bij de rondvraag.

De deelnemers worden allen hartelijk bedankt voor de medewerking.

Bijlage 1 – Impressie door Jeroen van Heel (DR Alem)

Bijlage 2 – Enquête gebiedsontwikkeling door DR Alem

Locatie N322 mogelijk toekomstbeeld:

Locatie N322 mogelijk toekomstbeeld werkelijk:

Nieuw schiereiland??
Staat niet op de kaart

Locatie Alem bestand:

Locatie Alem mogelijk toekomstbeeld:

Locatie Alem mogelijk toekomstbeeld werkelijk:

Nieuwe zomerdijk,
niet zichtbaar

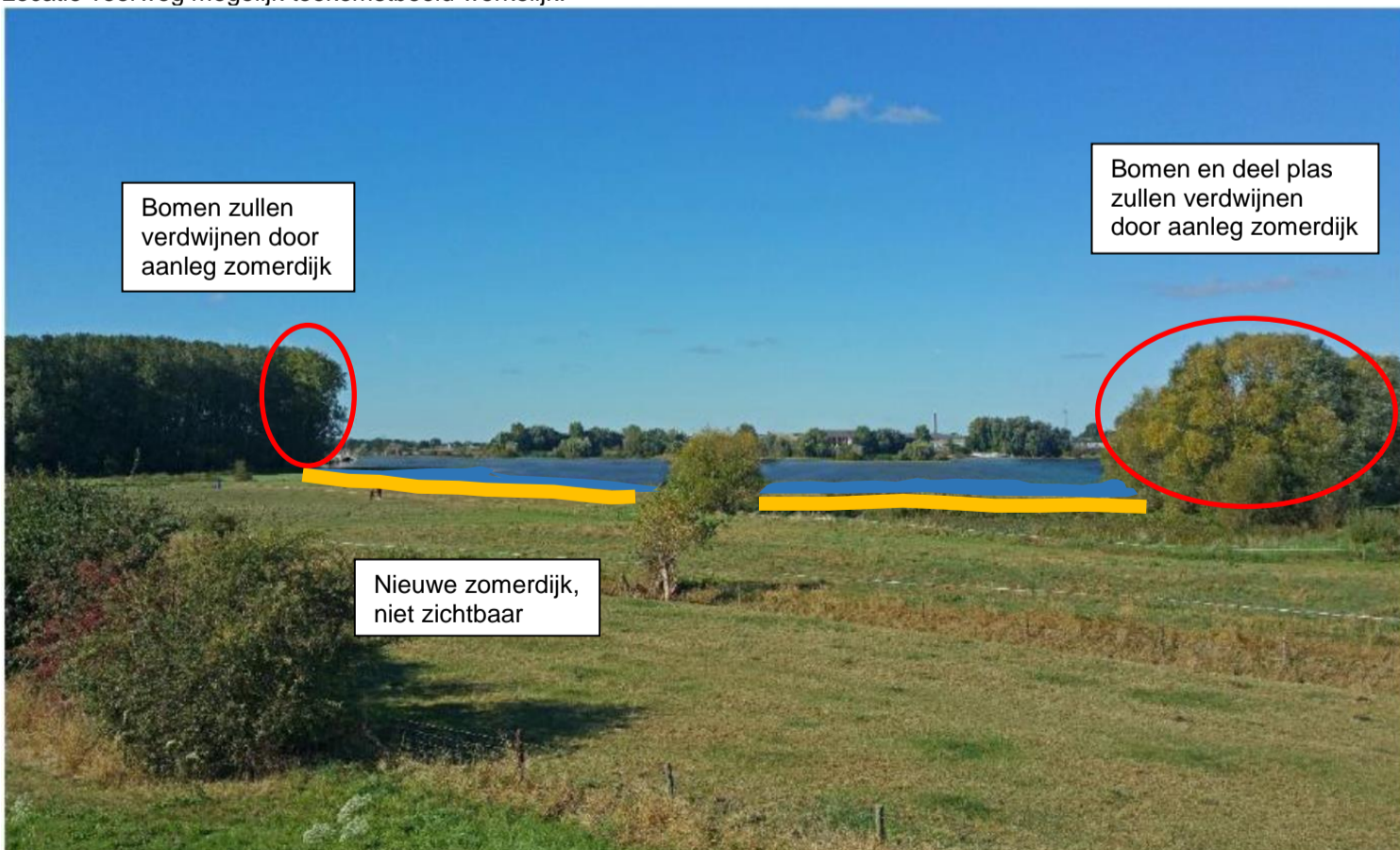
Locatie veerweg bestaand:

Locatie veerweg mogelijk toekomstbeeld:

Locatie veerweg mogelijk toekomstbeeld werkelijk:

Locatie Veerweg richting Moleneind bestaat:

Locatie Veerweg richting Moleneind mogelijk toekomstbeeld werkelijk:

Bijlage 2 – Enquête gebiedsontwikkeling door DR Alem

Stichting Dorpsraad Alem

**Resultaten enquête
inzake gebiedsontwikkeling
en grondstoffenwinning
in de Marensche Waarden
te Alem**

Stichting Dorpsraad Alem

Aanleiding

Tijdens de algemene vergadering van de dorpsraad Alem, op 21 maart 2022, werd vanuit de vergadering het verzoek gedaan aan het bestuur van de dorpsraad om een enquête te houden over de plannen van de gemeente Maasdriel en de Dekker groep.

De gemeente Maasdriel en de Dekker Groep zijn bezig met een onderzoek naar gebiedsontwikkeling rondom Alem en Sint Andries. Het doel van dit onderzoek is om te bezien of, en op welke wijze het gebied rondom Alem en Sint Andries aantrekkelijker gemaakt kan worden voor recreatieve doeleinden en natuurontwikkeling. Tevens wordt in dit onderzoek mogelijke zand- en kleiwinning op de Marensche Waarden meegenomen.

Het bestuur van de dorpsraad heeft tijdens de algemene vergadering toegezegd om een enquête te houden.

De vragenlijst is in het dorp verspreid via e-mail en aan huis bezorgd bij de mensen waarbij het e-mail adres ons niet bekend is.

In het voorblad van de enquête hebben wij de volgende tekst opgenomen:

Informatie over de plannen kunt u vinden op de website van De Dekker Groep: <https://www.deknergroep.nl/projecten/-727-gebiedsontwikkeling-alem-sint-andries/>

De resultaten treft u aan op de volgende pagina's.

Bestuur dorpsraad Alem.

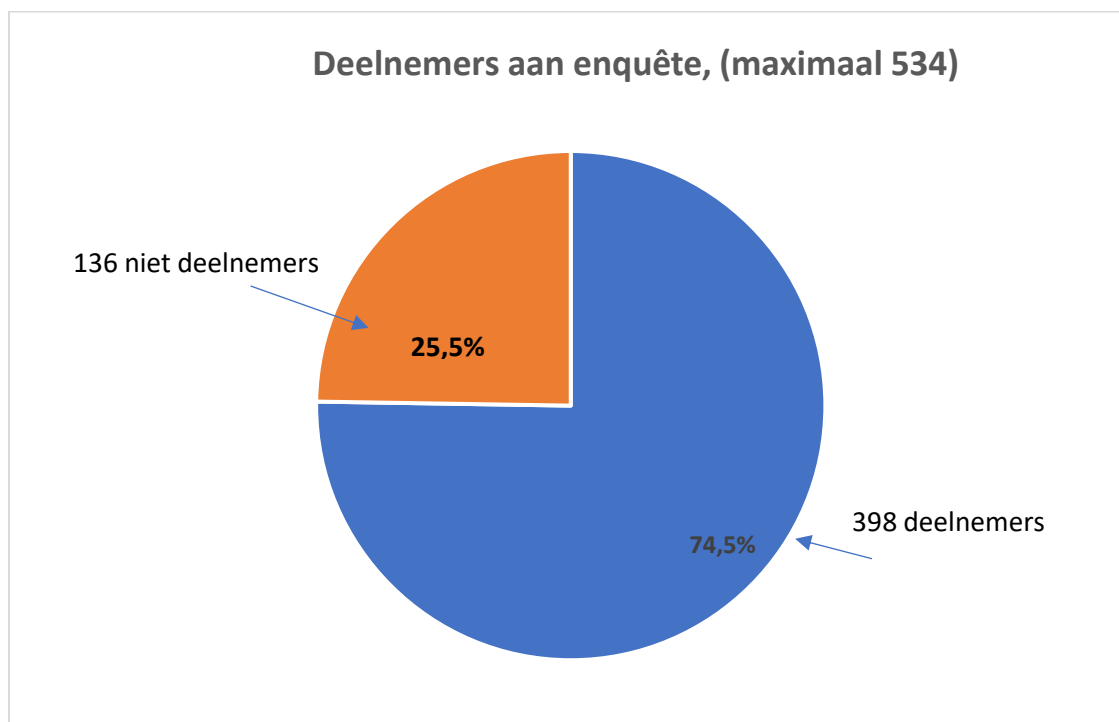
Stichting Dorpsraad Alem

Respondenten

Alem heeft momenteel 628 inwoners, waarvan 534 volwassenen (*cijfers zijn opgevraagd bij de gemeente Maasdriel, juni 2022*).

Aan de enquête hebben 409 mensen deelgenomen. Daarvan zijn 11 respondenten die niet in Alem wonen (veelal ex-Alemers). Deze hebben wij voor de zuiverheid uit de resultaten gehaald.

Dat betekent dat 398 volwassen inwoners uit ons dorp gereageerd hebben op de enquête. Dat is 74,5%. Zie hieronder figuur 1.

Figuur 1

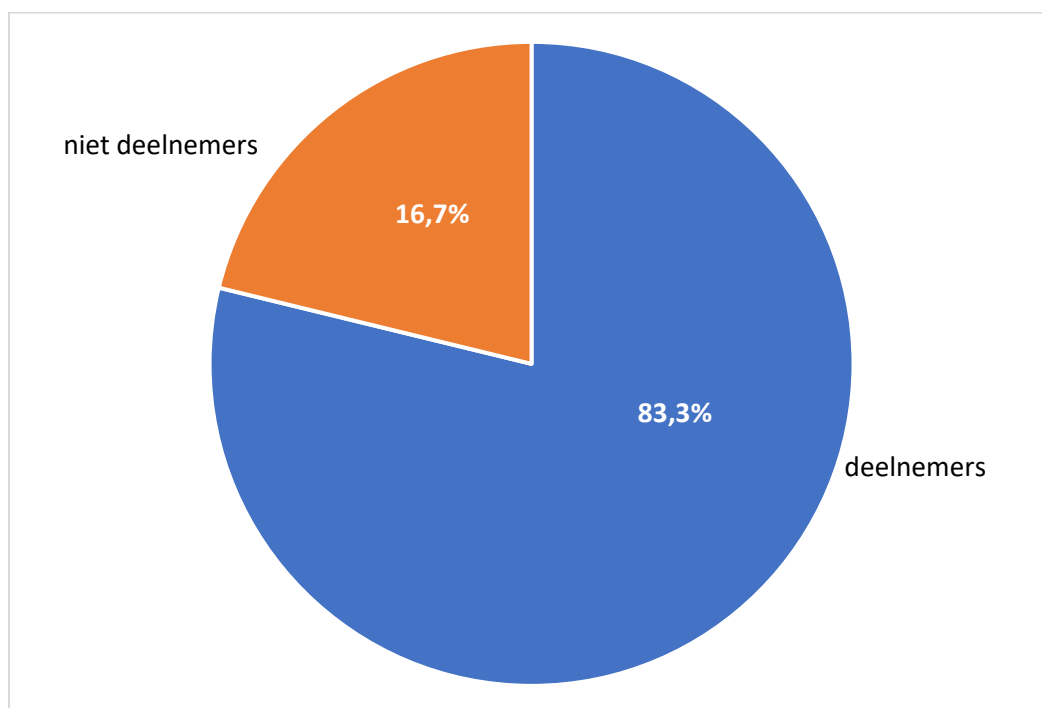
Huishoudens

Alem kent momenteel 255 huishoudens (bewoonde panden).

Vanuit 212 huishoudens is ten minste één keer gereageerd op de enquête.

Dat is een response van 83,3%.

Zie figuur 2.

Figuur 2

Resultaten vraag 1.

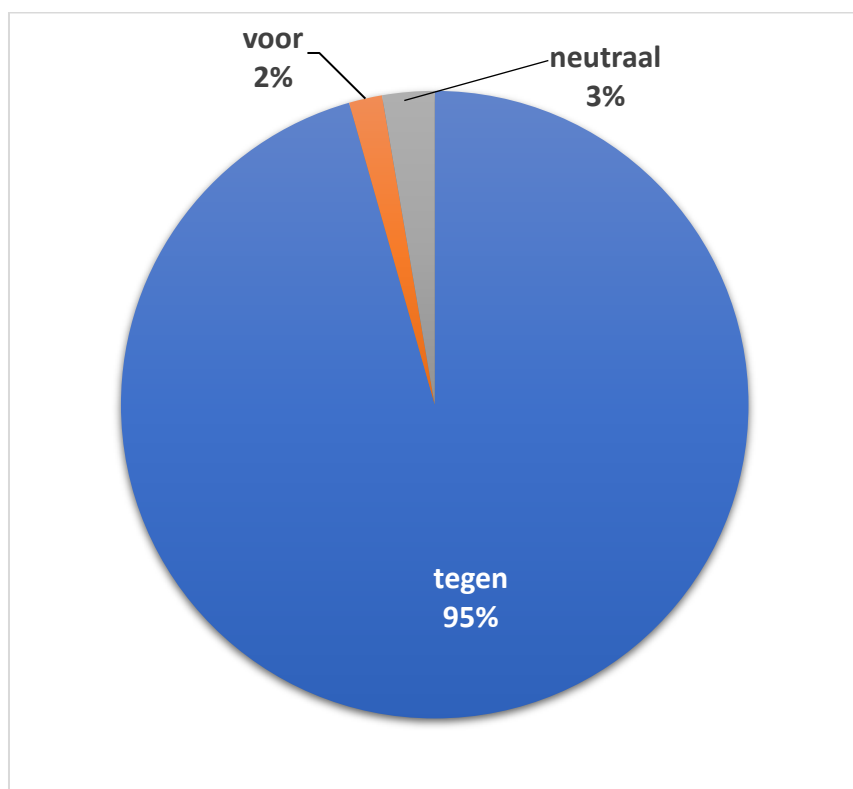
Vraag 1.

1. Wat is uw mening over de plannen voor **gebiedsontwikkeling met ontzanding** van de Marensche Waarden rondom ons dorp? Moeten die plannen worden uitgevoerd?

- Ik ben vóór gebiedsontwikkeling in combinatie met ontzanding.
- Ik ben tegen gebiedsontwikkeling in combinatie met ontzanding.
- Ik heb daar geen mening over.

- 2% van de deelnemers uit Alem heeft vóór gebiedsontwikkeling met ontzanding gestemd (8)
- Het percentage stemmen tegen is 95% (378)
- Het percentage stemmen neutraal 3% (12)

Zie figuur 3.

figuur 3.

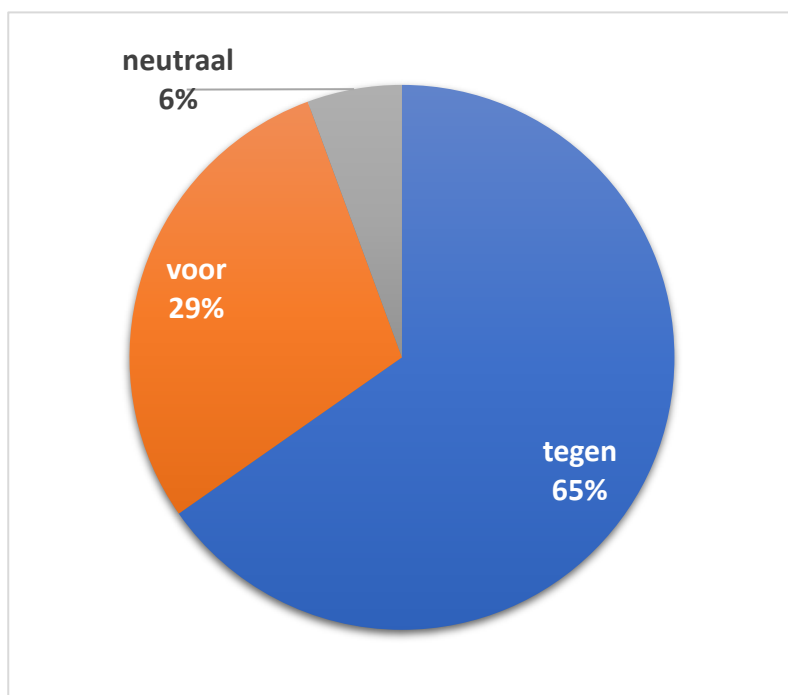
Resultaten vraag 2

2. Wat is uw mening over eventuele **gebiedsontwikkeling zonder ontzanding**. Moeten die plannen worden uitgevoerd?

- Ik ben vóór gebiedsontwikkeling zonder ontzanding
- Ik ben tegen gebiedsontwikkeling zonder ontzanding
- Ik heb daar geen mening over.

- 29% van de deelnemers uit Alem heeft vóór gebiedsontwikkeling zonder ontzanding gestemd (116)
- Het percentage stemmen tegen is 65% (259)
- Het percentage stemmen neutraal 6% (23)

Zie figuur 4.

Figuur 4

Stichting Dorpsraad Alem

Opmerkingen

In de enquête was ruimte voor opmerkingen.

Onderstaand een verkorte samenvatting van de meeste opmerkingen.

- Zorgen over schade aan huizen (scheuren/verzakkingen) 12
- (Kleinschalige) gebiedsontwikkeling prima, in overleg met bevolking, zonder ontzanding 12
- Zorgen over overlast tijdens ontzanding 10
- Mooi (uitwaarden)gebied wordt aangetast 4
- Ontzanding te dicht bij de dorpskern 3
- Nulmeting (alle woningen) 2
- Maasdriel en Alem hebben al genoeg zand geleverd in het verleden 2
- Geen vertrouwen meer in de overheid 2
- Kwelwater overlast 2
- Waar eventuele schade te verhalen? 2
- Investeer in hoogstnoodzakelijke woningbouw i.p.v. gebiedsontwikkeling 2
- Het gaat louter om financieel gewin 2
- Er moeten vooraf garanties komen dat eventuele schades betaald worden. Bij voorkeur één loket (de gemeente) 2